

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΔΡΧ. 4

ΦΥΛΛΟ

ΠΡΟΤΟ

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1967

Διευθύνεται
από έπιτροπή
Συνεργασίες:
Πάτρα: Βασ. Τζάννες
Σουλίου 9

Π Α Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Η
Βγαίνει από νέους στην Πάτρα

Αριθ. φύλλου Ι Δρχ.
Φλεβάρης 1967 4
Συνεργασίες:
Αθήνα: Νικ. Σταμάτης
Ευρυκόμες 34, Ζωγράφου

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	σελ. 3
ΤΟ ΠΕΘΥΜΙΟ (Δημοτικό)	" 3
T.S. ELLIOT: MARINA	" 4
ΝΕΓΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	" 5
ΜΟΝΤΙΑΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ	" 6
ΕΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ	" 7
Π.Ε. Ίατρίδου: ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ	" 8
ΤΟΥ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ (Δημοτικό)	" 8
ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΔΑΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (΄Αποδημία, Στο πατάρι του Ζαχαρία, ΄Ο άνεμος, Δημοτικό, ΄Η χαμένη μάγισσα, Κοινωνιολογία, ΄Ο ποιητής, Μπάρμπα Χαρίτος, Κερκυραϊνή ταβέρνα, Πάτρα, Τό πουκάμισο, Ταξίδι, Ταξίδι στο Αίγαίο, Δυό έπικήδειοι, ΄Ανάμνηση, ΄Η ποίηση.	σελ. 10-13
ΝΙΚΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ: ΧΩΡΙΣΜΟΣ (Διήγημα)	σελ. 14
ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Βράδυ νωρίς, Τόν ΄Ιούλιο και τόν ΄Οκτώβρη, Στάσιμα).	σελ. 16, 17
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ: ΒΡΑΔΥ (Ποίημα)	σελ. 18
Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: ΧΩΡΙΣΜΟΣ (Ποίημα)	" 18
ΤΑΚΗΣ ΓΙΑΚΟΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Στροφές, Τραγούδι ενός ξωτάρη)	" 18
ΝΙΚΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Πώς νά στο πω, Πάτρα, Είναι φορές)	" 19
ΕΞΩΦΥΛΛΟ: ΧΑΡΗΣ ΒΕΛΑΩΡΑΣ	

ΕΜΘ

ΑΦΡΕΑ
ΜΙΝΤΖΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥΚ.

Δ Υ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Τό περιοδικό μας είναι πιά πολύ γιά τούς νέους-καί νέοι είμαστε κι έμεϊς πού τό βγάζουμε.Ξέρουμε πώς είναι πολύ φτωχό στήν εμφάνιση, πολυγραφημένο, χωρίς έξώφυλλο, κλπ. Άλλά έχουμε τή ζεστασιά μας, τήν αγάπη μας, τίς έλπίδες μας, τά όνειρά μας·καί προπάντων είμαστε ζωντανοί."Αν δείξουμε κάτι άπ'αυτά στό περιοδικό μας,θά είμαστε εύχαριστημένοι.

Δέ φιλοδοξοῦμε άκόμη νά γίνουμε τό λογοτεχνικό περιοδικό τής Πάτρας.Αυτή ή τιμή άνήκει στους μεγάλους.Μέχρι όμως θα μεγάλη, νά δεχτοῦν αυτή τήν τιμή, θα παρουσιαζόμαστε έμεϊς ...πολυγραφημένοι,κι αν μπορέσουμε,άλλιως."Εβγαίνε κάποτε τό "Οστρακο"-κι οί περισσότεροι άπό μās ξεκίνησαν άπό κεί.Φαίνεται όμως πώς δέν ανταποκρινόταν στό πνευματικό επίπεδο τής έπαρχιακής μας Πάτρας-καί τό "Οστρακο" χάθηκε στά νερά.Τώρα όμως έμεϊς έπιπλέουμε, καί θα δοκιμάσουμε νά πλεύσουμε καλά.

Άπευθυνόμαστε στους νέους,σ'αυτούς πού δέν τούς γέρασε ή ύγρασία τής Πάτρας,άλλά έχουν μάτια καί βλέπουν κι αυτιά.κι άκοῦν-καί βέβαια όχι μόνο στή Πάτρας τούς νέους.Ζητάμε άκόμη τή συμπαράσταση έκείνων πού διακριτικά έχουν τραβηχτεῖ στήν άκρη,γιατί είναι πολύ σοβαροί γιά τό έπαρχιακό μας κλίμα.

Θά έπιδιώξουμε νά βελτιωθοῦμε όσο μπορούμε στήν ὕλη."Αν τά οίκονόμια τό έπιτρέφουν,καί αν βροῦμε αγάπη άπό τούς νέους κι άπ'όσους αγαπάνε τούς νέους καί τά νιάτα,θα βελτιωθοῦμε καί στήν εμφάνιση.Τήν πρώτη θέση θα δώσουμε στήν ποίηση καί σ'ό,τι έχει νά κάνει μέ τήν ποίηση·θα έχουμε όμως χῶρο καί γιά πολλά άλλα.Περιμένουμε καί δεχόμαστε κρίσεις κι άπικρίσεις,συνεργασίες καί ύποδείξεις.Δέν περιμένουμε όμως κατηγορίες ή έπειθείεις άπ'τούς άνύπαρχτους.

Τ Ο Π Ε Θ Υ Μ Ι Ο

Νά χεν ή γῆς πατήματα κι ό ούρανός κερκέλια,
νά πάθιουν τά πατήματα,νά πιανα τά κερκέλια,
ν'άνέβαινα στόν ούρανό,νά διπλωθῶ νά κάτσω,
νά δώσω σεῖσμα τ'ούρανοῦ,νά βγάλει μαῦρα νέφη,
νά βρέξει χιόνι καί νερό κι άτίμητο χρυσάφι,
τό χιόν'νά ρίξει στά βουνά καί τό νερό στοί κάμπους,
στήν πόρτα τοῦ πολυαγαπῶς τ'άτίμητο χρυσάφι.

T.S.ELLIOT

M A R I N A

QUIS HIS LOCUS, QUAE REGIO, QUAE MUNDI PLAGA

Τί θάλασσες τί ἀκτές τί γυρίζα βράχια καί τί νησιά
Τί νερό πλαταγίζοντας τήν πλώρη
Κι ἄρωμα πεύκου κι ἡ τσίχλα τραγουδώντας μέσ' ἀπ' τήν ὀμίχλη
Τί εἰκόνες γυρνοῦν
Ὡ κόρη μου.

Κεῖνοι πού ὀξύνουν τό δόντι τοῦ σκύλου, σημαίνοντας
Θάνατο

Κεῖνοι πού λάμπουν ἀπ' τή δόξα τοῦ κολυβριοῦ, σημαίνοντας
Θάνατο

Κεῖνοι πού κάθονται στή στάση ἱκανοποίησης, σημαίνοντας
Θάνατο

Κεῖνοι πού ὑποφέρουν τήν ἔκσταση τῶν ζώων, σημαίνοντας
Θάνατο

Εἶναι γινωμένοι ἐπουσιώδεις, λιγότεμοι ἀπό ἕναν ἄνεμο,
Μιά ἀνάσα πεύκου, κι ἡ ὀμίχλη πού τραγουδάει στά δάση
Ἀπ' αὐτή τή χάρη χυμένη στόν τόπο της

Τί εἶναι αὐτό τό πρόσωπο πιά λίγο καθαρό καί καθαρότερο
Ὁ σφυγμός στό βραχίονα, πιά λίγο δυνατός καί δυνατότερος-
δοσμένα ἢ δανεισμένα; πιά μακρινά ἀπό ἄστρα καί πιά κοντινά ἀπ' τό μάτι
Ψίθυροι καί μικρό γέλιο ἀνάμεσα σέ φύλλα καί βιαστικά πόδια
Κάτω ἀπ' τόν ὕπνο, ὅπου ὅλα τά νερά συναντιοῦνται

Πρόβολος ραγισμένος ἀπ' τόν πάγο καί μουράδια ραγισμένη ἀπ' τόν καύσω-
Ἐγώ τό ἔκανα αὐτό, ἔχω ξεχάσει / να.
Καί θυμᾶμαι.

Τά ξάρτια ἀδύναμα καί τά πανιά φθαρμένα
Ἀνάμεσα σ' ἕνα Ἰούνη κι ἕνα ἄλλο Σεπτέμβρη.

Ἐκίνα αὐτό τό ἀνήξερο, μισοσύνειδο, ἄγνωστο, δικό μου.
Τό πιστόφι τῶν μαδεριῶν τρέχει, οἱ ἄρμοι θέλουν καλαφάτισμα.
Αὐτό τό σχῆμα, αὐτό τό πρόσωπο, αὐτή ἡ ζωή
Ζώντας γιά νά ζεῖ σ' ἕνα κόσμο καιροῦ πέρ' ἀπό μένα ἄς

Παρατηθῶ ἀπ' τή ζωή μου γι' αὐτή τή ζωή, ἀπ' τό λόγο μου γιά κεῖνο τό
Τό ξυπνημένο, μ' ἀνοιγμένα χεῖλη, τήν ἐλπίδα, τά νέα καράβια. / ἀνείπωτο,

Τί θάλασσες τί ἀκτές τί γρανιτένια νησιά πρὸς τά δοκάρια μου
Καί τσίχλα καλώντας μέσ' ἀπ' τήν ὀμίχλη (Μεράφρ. Σ. Σκαρτσῆ)
Κόρη μου.

Ν Ε Γ Ρ Ι Κ Α Τ Ρ Α Γ Ο Υ Δ Ι Α

ΦΕΡΝΕ ΜΟΥ ΛΙΓΟ ΝΕΡΟ, ΣΥΛΒΙ

φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
φέρε μου λίγο νερό τώρα,
φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
κάθε λίγο πού και πού.

Δέ μέ βλέπεις πού 'ρχομαι;
δέ μέ βλέπεις τώρα;
δέ μέ βλέπεις πού 'ρχομαι
κάθε λίγο πού και πού;

Φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
φέρε μου λίγο νερό τώρα,
φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
κάθε λίγο πού και πού.

Δέ μ'άκους πού 'ρχομαι,
δέ μ'άκους τώρα,
δέ μ'άκους πού 'ρχομαι,
κάθε λίγο πού και πού;

Φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
φέρε μου λίγο νερό τώρα,
φέρνε μου λίγο νερό, Σύλβι,
κάθε λίγο πού και πού.

Θέ μου, Θεέ μου, Σύλβι,
Θέ μου, Θεέ μου, τώρα,
Θέ μου, Θεέ μου, Σύλβι,
κάθε λίγο πού και πού.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Χτίζουμε μιά μεγάλη ένωση,
χτίζουμε μιά μεγάλη ένωση,
χτίζουμε μιά μεγάλη ένωση,
άνθρωποι του κόσμου.

Κάθε νέα μέρα δυναμώνουμε,
κάθε νέα μέρα δυναμώνουμε,

κάθε νέα μέρα δυναμώνουμε,
άνθρωποι του κόσμου.

Είμαστε μαύροι κι άσπροι άντάμα,
είμαστε μαύροι κι άσπροι άντάμα,
είμαστε μαύροι κι άσπροι άντάμα,
άνθρωποι του κόσμου.

Ν'ΑΚΟΥΣΩ ΔΕ ΜΠΟΡΟΥΣΑ...

Ν'άκούσω δέ μπορούσα κανείς νά προσεύχε-
τάι,
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται,
ναί, κάτω κεϊ πέρα μοναχός μου
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται.

Στήν κοιλάδα
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται,
γονατιστός
και δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύ-
χεται.

Ν'άκούσω δέ μπορούσα κανείς νά προσεύχεται,
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται,
ναί, κάτω κεϊ πέρα μοναχός μου
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται.

Καλώντας τόν 'Ιησοῦ,
τόσο μοναχός,

ν'άκούσω δέ μπορούσα κανείς νά προσεύχεται,
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται,
ναί, κάτω κεϊ πέρα μοναχός μου
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται.

Τό πρωί,
τό βράδυ,

ν'άκούσω δέ μπορούσα κανείς νά προσεύχεται,
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται,
ναί, κάτω κεϊ πέρα μοναχός μου
δέ μπορούσα ν'άκούσω κανείς νά προσεύχεται.

(Μετ. Σ. Σιαρτσῆ)

Π Ο Ν Τ Ι Δ Κ Α Δ Ι Σ Τ Ι Χ Α

- I
 'Εξέβ'άπán σόν "Ολυμπον,άπán σόν 'Αηλία, Τό κόριτς όταν ἴνεται δεικιοχτώ χρονῶνε,
 εἶδα τ'άρνόπον π'ἔιλαιγεν κι ἐκόπεν ἡ τό κίριμα ἔσ'ἡ μάναθε ντό κείνται μοναχῶ-
 2 / καρδία μ'. / νε.
- II
 "Ἐναν καί μοναχόν·είσαι καί σίναν θά κα Νά σάν τό φέγγο π'ἔν'ψηλά καί λέπ'σῆν
 / νίσαι, / ἦν ντό ἴντα,
 σό φίλεμα μαραίνεσαι,σό δάξιμον τελίσαι. ἔλέπ'καί κείντα τά κόρτσουπα μονάχα ντό
 3 / κοιμοῦντα.
 Τό τσιγάρον ἔφατο,ἔφατο καί νέφσατο, Σιοτίαν ἔν,κι λέπωσε,τό λάλοπος'άκιούγω,
 τ'άρνόπον ἐκοιμούσουνε,φίλισατο καί γνέφ- ἀπλώνω τά ξερόσεραμ',άπán σῆν κάρδασ'
 / σατο. / κρούγω.
- 4
 'Εξέβα σ'ἄσπρον ἄλογον,φοβοῦμαι νά λα- Σαράντα ποταμῶ νερά κι ἐφτά ρασία σόνε
 / λῶγα, κι ἐμπόρεσα νά λάρουνε τῆ κάρδασιμ'τά
 κι ἀτό τῆ σέρας τό κουτάβ'τερρεῖ πῶς ἄ- / πόνε.
 / γαπῶα.
- 5
 Κι ἀτά τά μάτε ποῖος λέπ',πῶς νά μήν πα- 'Ανάθεμα καί τά μακρά καί πού κι πάει
 / λαλοῦται, / λαλία,
 πῶς νά μήν ρούξ σά στρώματα κι ἄλλο νά τά μάτεμ'έσιοτίνεφαν ἄσῆν ἄροθυμίαιμ'.
 / μή λαροῦται;
- 6
 Τά μάτεμ'ἀραεύνεσεν κι ἡ ψῆμ'ἀροθυμᾶσεν, Σῆν θάλασσαν τῆν μέσ'ἀπές ὀφίδιν κιακα-
 ὀλίγον νοῦτζον γιά τ'έμέν τῆν ὥραν ντό / νίξει,
 / κοιμᾶσαιιν. σ'ἀτά τά μαῦρα φρύδια σου ὁ ἦλον μαρμα-
 / ρίζει.
- 7
 Τά μάτε κι ὀμματόφρυδα,τά μάτ'ἀμόν ἐλέ- Δελεύωσε,λελεύωσε,κόνικινον πιπερόπον,
 / ας γιά ἔλα ἔμπα σόν χορόν,ἔμπα καί σό σερό-
 ἐρούξα κι ἀραεύατα σέ πούλιν τά φωλέας. / πόμ'.
- 8
 Τό χελιδόν'ἐπέταξεν κι ἐπίασεν τῆν μυῖαν, Σῆν ζούπουνας'νά ἴνουμαι κουμπίν μαλαμα-
 ἄς εἶχασεν καί φίλνασεν τῆν ἐβομάδαν μί- / τένιον,
 / αν. νά κειῖμ'ἀπές σό ψόπον σου τό μαργαριτα-
 / ρένιον.
- 9
 Κρύα νερά ντό ἔπινα,πηγάδε νά τσουρούν- Κρύον νερόν θά ἴνουμαι,νά μπαίνω σά πη-
 / ταν, / γάδε,
 ἐμέν κι ἐσέν πέ θά χωρίσ',τά μάτετ'νά νά κουβαλοῦν καί πίννεμε κορτσόπα καί
 / κερρούνταν. / νυφάδες.
- 10
 'Ἐγώ ἀπά δῶ κι ἐσύ ἀπά τό,νά χτίζομε γε- 'Απόφε θά κρεμάζνεμε,κορτσόπον ἔλα κλά-
 / φύρι, / ον,
 ἐσύ βάλε τό μάλαμα κι ἐγώ τό δαχτυλίδι. καί τ'ἄσπρον μαντηλάκι σου σό αἵμαμ'ἔ-
 / λα βάφον.

'Εξέβα=ἀνέβηκα-σόν=στόν-ἀνρόπον=ἀρνάνι-σίναν=σ'έναν-θά κανίσαι=θά κάνεις,θ'ἀριέ-
 σεις-δάξιμον=δάξιωμα-τελίσαι=τελειώνεις-νά λαλῶγα=νά τό τρέξω-τερρεῖ=θαρρεῖ-σέρας
 =χήρας-κουτάβ'=τό κουτό κορίτσι-ρούξ=βγεῖ,πέσει-λαροῦται=γαπρεῦεται-ἀραεύνε=γυρεύ-
 ουνε-ἀροθυμᾶ=πεθυμᾶει-ψῆμ'=ψυχῆ μου-νοῦτζον=σιέφου,νεῦσε-ντό=τί,πού-ἀμόν=σάν-τσου-
 ροῦνταν=λιγόστευαν,στέρευαν-κερρούνταν=κιτρίνιζαν-κείνται=κοιμοῦνται,βρίσκονται-
 λάλοπον=φωνούλα-κρούγω=χτυπάω-ρασία=βουναλάγια-τῆ κάρδασιμ'τά πόνε=τούς πόνους τῆς
 καρδούλας μου-κί=δέν-κικανίζει="κακαρίζει",κρόταλίζει-μαρμαρίζει=ἀντανικιᾶ-λελεύω
 =σ'ἀγαπάω-ἀπές=ἀκουμπιστά-σερόπομ'=χεράνια μου,ἀγιαλιά μου-σό=στό.

(Ἀνέκδ.συλλογή Σ.Σιαρτσῆ)

Ε Ο Ρ Κ Ι Α Τ Ο Υ Λ Α Ο Υ Μ Α Σ

Γιὰ κάθε πληγή

Κάνουν πρόχειρο σταυρό συνήθως από κληματόβεργες ή από οποιοδήποτε ξύλο και σταυρώνουν την πληγή πολλές φορές λέγοντας τρεις φορές τό ξόρκιο:

"Τόν 'Ιησοῦν Χριστόν ἐσταύρωσαν καί αἱμάτωσε γιά νά μήν καματώσει".

Γιὰ τή ρουσοῦμπελη

Τό ξόρκιο αὐτό λέγεται γιά τή ρουσοῦμπελη ἀλλά καί γιά τό φιδοφάγωμα καί γιά τά γιδοπρόβατα πού "βαρεῖ ἀπ' ὄξω" στό μαστάρι. Σταυρώνουν τό πονεμένο μέρος μέ ξύλινο σταυρό καί τό ἐπαναλαμβάνουν τρεῖς φορές:

"Τρεῖς ἕξη καί τρεῖς ἑφτά καί τρεῖς ὄχτώ καί τρεῖς ἑννιά καί τρεῖς δέκα. Κίνησε τοῦ Λύμπα ἡ ἀδερφή, τοῦ Λύμπα ἡ θυγατέρα, νά πάει σ' ὄριο βουνό καί σ' ὄριο καταρράχι, νά βρεῖ τοὺς φιγοφαγμένους καί τοὺς μπλαστισμένους, νά τοὺς ξορκίσει μέ λάδι καί μέ μάραθο, νά ψηθοῦν νά μαραθοῦν, οὔτε ὦρα οὔτε στιγμή".

Γιὰ τὰ πρόβατα πού βαρεῖ στό μαστάρι

Σταυρώνουν τό πονεμένο μαστάρι τοῦ ζώου καί λένε τρεῖς φορές:

"Φεύγα, καϊό, ἀπό τό προβατάκι μου καί σύρε στό βουνό." Ὁξω τό ἐξωτερικό, ὄξω τό ἐξωτερικό (ἐξωτικό)".

Γιὰ φάγωμα σιορπιού

Σταυρώνουν τρεῖς φορές τό φαγμένο μέρος καί λένε τρεῖς φορές τό παραινιώτῳ ξόρκιο:

"Τούτη μεργιά, κείνη μεργιά, στήν ἀχλαδιά κρέμονται τρία καρδάρια. Τόνα μέλι, τ' ἄλλο γάλα, τ' ἄλλο τοῦ σιορπιού τό αἷμα. Φάει τό μέλι, πιές τό γάλα, χύσε τοῦ σιορπιού τό αἷμα".

Γιὰ τό σφαλαγγόδαρμα

Βάνουν σ' ἓνα ἄγγειό ξύδι, λάδι, θειάφι καί σιουριόχωμα. Τ' ἀνακατεύουν ὅλα μαζί, καί μ' ἓνα κλωνάραι μάραθο περνᾶνε μέ τό μεῖγμα τό σφαλαγγόδαρμα τοῦ ἀρρώστου καί λένε:

"Σφαλάγγι, σφαλαγγόδαρμα, καί σφαλαγγοπερίδρομο, ὅπου παῖνιόσουν νι ἔλεγες τό νέο νά μαράνεις, νι ἡ Παναγία σ' ἄκουσε καί σέ ἔναταράστη, νά ξεραθεῖς, νά μαραθεῖς, σάν τῆς ἀσφάκας τό λουλούδι".

Γιὰ φιδοφάγωμα

Γιὰ τή θεραπεία τοῦ φιδοφαγμένου ζώου ἢ καί ἀνθρώπου χρησιμοποιοῦν σάν ξόρκιο τό τροπάρι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Σταυροῦ (14 Σεπτέβρη), ποίημα τοῦ Κοσμᾶ. Φτιάχνουν σταυρό ἀπό κληματόβεργες καί σταυρώνουν συνεχῶς τό φιδοφαγμένο μέρος καί λένε τρεῖς φορές τό τροπάρι:

"Ἀνέθηκε Μωυσῆς ἐπί στήλης ἄκος, φθοροποιοῦ λυτήριον καί ἰοβόλου δήγματος, καί ξύλω τύπῳ σταυροῦ, τόν πρός γῆν συρόμενον ὄφιν καί προσέδησεν ἐγνάρσιον ἐν τούτῳ, θριαμβεύσας τό πῆμα. Διό Χριστῷ ἄσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν ὅτι δεδοξασται".

(Ἀπό ἀνείδ. συλλογή, "Λεωγραφία τοῦ χωριοῦ μου."

τοῦ Νώντα Περ. Σακελλαρόπουλου)

Π.Ε. Ίατρίδου

»ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ»

Ποίημα, Πάτραν 1860

Τῷ-Φιλοχρίστῳ-καί Θεοστέπτῳ-Αὐτοκράτορι-Πασῶν τῶν Ρωσιῶν-ΑΛΕΞΑΝΔΡῶι-τῷ Δευτέρῳ-
'Ανατίθεισιν-'Ο-'Εκδότης.

Μεγαλειότατε!

Ἦ ποτέ ἔνδοξος καί ἱερά γῆ τῆς Ἑλλάδος, πρό ὀλίγων ἀκόμη χρόνων, ὑπῆρξε τό θέατρον τῆς καταστροφῆς, τῶν λεηλασιῶν καί τῆς ἐρημώσεως τῆς τυραννίας! Ἡ Ὀθωμανική καταδυναστεία κατεσπάραττε τοὺς δυστύχεῖς αὐτῆς κατοίκους ἀφαρπάζουσα τὰς περιουσίας των καί βεβηλώνουσα τὴν τιμὴν των! (...) Διατελοῦντες εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀπελπισίας, ἔδραζάν ἅπαντες τὰ ὄπλα καί ὀρώσαντες τὸν τρομερὸν ὄρκιον τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐλευθερίας, ἔσειραν τὰ ξίφη των καί πλήρεις πίστεως καί πατριωτισμοῦ, καταλιμπάνοντες τὰς ἐστίας των περιεφέροντο ἐπὶ τῶν ὀρέων, γυμνοὶ καί πεινασμένοι, ἐπολέμουν κατὰ τῶν τυράννων των! (...) Οἱ ὀπλαρχηγοὶ των ἐδείχθησαν ἄξιοι ἀπόγονοὶ τῶν ἀρχαίων ἡρώων τῆς Ἑλλάδος, χύσαντες τό αἷμά των ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καί τῆς Ἐλευθερίας! Κ' ἐγὼ εὐτυχῶς Μεγαλειότατε! εἶμαι τέκνον ἑνὸς τῶν ἡρώων τούτων· εἶμαι τέκνον τοῦ νικητοῦ τοῦ Λεβειδίου, τοῦ σφάλισαντος διὰ τοῦ θανάτου του τὴν πρώτην καί ὑπερένδοξον τῶν Ἑλλήνων νίκην! Εἶμαι υἱὸς τοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα (...). Αἰσιαὶ τῶν ἡρώων τούτων δυσανασχετοῦσι καθορῶσαι τὴν ἀχαριστίαν, δι' ἧς ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἀνταμείβει τὰς ἡρωϊκὰς των πράξεις; ἀφήσασα νὰ στενάζωσιν αἱ γυναῖκες των καί τὰ τέκνα των ὑπὸ τό βάρος τῆς πείνης! Ἡ σύζυγος τοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα καί αἱ θυγατέρες του στεροῦνται σήμερον τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου! Ἐνῶ προικοδοτήσεις πλούσιοι καί συντάξεις χορηγοῦνται εἰς ἄλλους ἀναξίως. Ἡγωνίσθη καὶ ἐγὼ ἐφαιμίλλως τοῦ πατρός μου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μου· ἀλλ' ὄλαι αἱ θυσαὶ αὐταὶ εἰς οὐδὲν μοὶ ὠφέλησαν· δυστυχῶς τὰ ἱερώτερα δίκαια κατεπατήθησαν, ἐπιδαφιλευομένων τῶν ἀγαθῶν τοῦ ἔθνους· εἰς τοὺς ἰσχυροὺς καί κόλακας. Τό θερμαῖνον καί εὐγενές πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας, αἱ δυσχέρειαι τῆς ἀξιοδακρύτου καταστάσεως τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡρώος Στριφτόμπολα, καί ἡ λήθη τῆς κυβερνήσεως, παρώτρυναν τὸν ποιητὴν τοῦ παρόντος ποιήματος, ἵνα περιγράψῃ ἀπαθῶς καί ἀμερολήπτως τὰς ἱστορικὰς ταύτας ἀληθείας, καί θέλων νὰ ρίψῃ βάλαμον εἰς τὰς πληγὰς μου, τοῖ προσέφερε δῶρον τοὺς πολυτίμους κόπους του, τοὺς ὁποίους μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης ἐδέχθη. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας καί δυσχερείας κατάρθωσα νὰ ὑπερνικήσω τὰς δαπάνας τῆς ἐκτυπώσεώς του. (...) ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀνά χειρας ποιήματος! Τὰ δύο ταῦτα ὄθεν πολμῶ νὰ θέσω εἰς τοὺς πόδας τοῦ ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΣΟΥ ΘΡΟΝΟΥ, καί νὰ παρακαλέσω τὴν ΣΗΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΝ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ, ἵνα δεχθῇ αὐτό εὐμένως.

Ἐν Πάτραις τὴν 30 Ἰουλίου 1860

Ἐποσημειοῦμαι εὐσεβάστως

ΤΗΣ ΥΜΕΤΕΡΑΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ

Ταπεινότητος καί ὑποκλινέστατος δοῦλος

Γεώργιος Α. Στριφτόμπολας

οοοοοοοο

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας, ὅτι ὁ ποτέ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας, ἐκ τῆς κωμοπόλεως Κερτέζης τῶν Καλαβρύτων, ἐπὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ἀγῶνος, ἀναφανείς μὲ ζῆλον καί πολλὴν προθυμίαν, μὲ ἱκανόν Σῶμα στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του, ὀπλαρχηγὸς ἐν Καλαβρύτοις, ἠγωνίσθη γενναίως εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν ἐν Καλαβρύτοις ὀθωμανῶν. . . . ἔμεινε μόνος, μὲ τεσσαράκοντα καί ὀκτώ ἐκ τῶν στρατιωτῶν του ΕΞ ΟΙΚΕΙΑΣ του θελήσεως, ἀντικρούων τὴν ἄνισον αὐτῶν δύναμιν, ἔπεσε γενναίως ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος εἰς τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην μάχην τοῦ Λεβειδίου, δι' ἧς πρῶτον ἐπεστηρίχθη ἡ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιχειρήσις! Ἡεσόντος τοῦ Ἀειμνήστου τούτου Ἀνδρός, ἡ χήρα γυνὴ του Ἀγγελική Στριφτομπολίνα, μείνασα μὲ πολυάριθμον καί ἀδύνατον οἰκογένειαν, ἔφθασεν ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρός της, καί ὡς ἐκ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπαναστάσεως ἀνωμαλιῶν εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειξιν καί στενοχωρίαν, στερουμένη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν τούτων, ἐγένετο τό παρὸν πιστοποιητικὸν κατ' ἄληθυσίν της, καί ἐδόθη εἰς χειρας της.

Πέτρος αερομυχάλης (Στρατηγός)-Κανέλλος Δεληγιάννης (Στρατηγός)-Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (Στρατηγός)-Νικητάς Σταματελόπουλος (Στρατηγός)-Χρυσάνθος Σισσήνης (Στρατηγός)- Διονύσιος Εύμορφόπουλος (Συνταγματάρχης).

ΙΣΤΟΡΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ

Ιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὅτι οἱ ἐπιφέροντες τὸ παρὸν μας πιστοποιητικόν ἔγγραφον ἄξιωματικοὶ τῆς Ἑλληνικῆς φάλαγγος, Κύριοι Ἀναστάσιος Στριφτόμπολας καὶ Γεώργιος Στριφτόμπολας, ὁ μὲν πρῶτος ἀδελφὸς τοῦ εἰς τὴν ἀξιομημόνευτον Μάχην τοῦ Λεβειδίου τῆς Τριπολιτζᾶς ὑπὲρ Πατρίδος πεσόντος ὀπλαρχηγοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα, ὁ δὲ δεύτερος υἱὸς αὐτοῦ, ὑπηρέτησαν τὴν Πατρίδα ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τέλους αὐτῆς... παρευρέθησαν εἰς πολλάς μάχας καὶ ἐκστρατείας... **ΠΑΝΤΟῦ** καὶ πάντοτε ἔδειξαν ἐνθέρμον ζῆλον καὶ ἀξίεπαινον πατριωτισμόν!.. Ἡ ΠΑΤΡΙΣ ΜΑΣ ΧΡΕΩΣΤΕΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΝ... δὲν καθῆξαν καμμίαν ἐνεργὸν θέσιν οὔτε στρατιωτικὴν οὔτε πολιτικὴν... πάντοτε ἠ διαγωγὴ των ἐστάθη ἄμεμπτος καὶ τιμία. Χρεωστοῦντες ὁθεν οἱ ὑποφαινόμενοι ὡς φίλοι τῆς ἀληθείας, νά ὁμολογήσωμεν ταῦτα πάντα χάριν τῆς δικαιοσύνης, καὶ κατ' αἵτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων, δίδομεν τὸ παρὸν μας πιστοποιητικόν εἰς αὐτούς καὶ ὑποφαινόμεθα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Νοεμβρίου 1843

Π. Μαυρομυχάλης, ἀντιστράτηγος καὶ πληρεξούσιος-Νικητάς Σταματελόπουλος, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος... Κωλέτης, Πλαπούτας, Δεληγιάννης, Ζωγράφος, Γρίβας, Νοταρᾶς, Μπότζαρης, Ζαΐτης.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῶν ἀνωτέρω εἰκοσιτεσσάρων ὑπογραφῶν

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Δεκεμβρίου 1843

Ὁ ἐκπληρῶν χρέη Δημάρχου Ἀθηνῶν Πρόεδρος-(Τ.Σ.) Σπ. Μπενιζέλος
Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς ἀνωτέρω ὑπογραφῆς....

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Δεκεμβρίου

Ὁ Διοικητὴς Ἀττικῆς-(Τ.Σ.) Α.Χ. Ἀνάργυρος

oooooooooooooooooooooooooooo

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ

Α΄

Λερωμένος, καὶ ὄλος ἰδρῶτα,
Ὁ Στριφτόμπολας, πάντα κτυπᾶ,
Τὰ φυσέκια, ἔς στὰ δόντια του σπᾶ,
Καὶ τοὺς Τούρκους ἠρώτα:

.....

"Ἐτέλειωσαν πλέον τὰ ψεύδη!
Ἄφετέ μας τὴν πάτριον γῆν!
Πρὸς σᾶς, πνέει ὁ Ἕλλην ὄργην,
Κ' εἰς ἐκδίκησιν σπεύδει.

.....

ΣΤ΄

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου
Εἰς τὸν κρῶτον τοῦ ἀνέμου,
Ἄσμα ἐθνικὸν ἤχεϊ

Καὶ μέ αἴσθημα καρδιάς
Ὁ Στριφτόμπολας καὶ ἀνδρείας
Τὴν φωνὴν του ἀντηχεῖ.

.....

Τὴν Πατρίδα!-Τὴν ἐλπίδα-νά λυτρώσω!

Τὴν θρησκείαν!-Τὴν ἀγίαν!-Θέλει σώσω!

.....

ΔΗΜΟΤΙΚΟ-ΤΟΥ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ

Τρεῖς περδιουῖλες κάθονται στή μέση στό Λεβείδι,

ἔχουν τὰ νύχια κόνινα καὶ τὰ φτερά βαμμένα.
Ἡ μιὰ τηράει τὴν Κέρτεζη καὶ ἡ ἄλλη τίς Κλουκίνες
καὶ ἡ τρίτη ἡ καλύπτεται μυρολογάει καὶ λέει:

Τί' ν' τό κακό πού γίνεται στή μέση στό Λεβείδι;
Κάνε βουνά γυρεμίζονται, κάνε στοιχειά παλεύουν.
Μῆτε βουνά γυρεμίζονται, μῆτε στοιχειά παλεύουν,
ἐλεῖσαν τὸ Στριφτόμπολα ὀχτώ χιλιάδες Τούρκοι.
Χίλιοι τὸν κροῦν τῇ μιᾷ μεριά καὶ χίλιοι ἀπὸ τὴν ἄλλη,

Μιά μπαταριά τοῦ δῶκανε ἡ μιὰ μεριά καὶ ἡ ἄλλη,
τρία βόλια τὸν ἐπήρανε, τὰ τρία φαρμακωμένα
τὸ ἄνα τὸν πῆρε στήν καρδιά καὶ τ' ἄλλο στό ^{μόνι} πλε-

τό τρίτο τὸ φαρμακωρό τὸν πῆρε στό καρδί,
τό στόμα του αἷα γιόμισε καὶ ἡ μύτη του φαρμάκι.
Ἡ γλῶσσα του ἀηδονολαλεῖ σάν τὸ χελιδονάκι:
"Βρέ ποῦ ἴσαι μπάρμπα Κωσταντῆ καὶ ξάδερφε Βαχά-

καὶ Νικολάκη γλήγορε, Γκολφίνε ἀγαπημένε,
γιὰ βγάλτε τ' ἄλαφρά σπαθιά καὶ τὰ βαριά ντοφέκια,
ἐλάτε νά μέ πάρτετε ἀπ' τῶν Τουρικών τὰ χέρια"
καὶ ἂν πᾶτε ἀπὸ τὴν Κέρτεζη, περᾶστε ἀπ' τίς κλου-
κίνες,

καὶ ἰδεῖτε τὴν γυναῖκα μου, τῇ μικροπαντρεμένη,
πέστε της μὴ μέ καρτερεῖ, νά μὴ μέ περιμένει,
νά μὴ ἀλλάξει τὴ Λαμπρή, φλωριά νά μὴ φορέσει.
τ' ἐμένα μέ σκοτώσανε οἱ Τούρκοι Τριπολιτζιώτες.
Ἦῃρα τὴν πλάνα πεθερά, τῇ μαύρη γῆς γυναῖκα
καὶ αὐτά τὰ λιανολίθαρα πῆρα γυναιναδέρφια".

I

Στά χαμόγελα πού σπάρθηκαν στον κά-
φυτρώνει χορτάρι / μπο
καί τά ποτάμια κυλοῦν χωρίς χάρτινες
βάρκες στά νερά τους.
Τά σπίτια χάραξαν τίς φλέβες τους
στή γῆ καί φύγαν
καί τό παιδί πού λείπει
ἕνα πρωινό
ἤπιε τό νερό τοῦ χωρισμοῦ
φίλησε τό χέρι τοῦ παπποῦ
πῆρε ἕνα γράμμα συστατιῶ
καί τό πῆραν οἱ καινούργιοι καιροί.

II

Τό αἷμα σηκώνεται σά χέρι πάνω μας.
Κάποια μέρα μέ τήν εὐχή μας
κατευοδώνουμε μέχρι τό σταθμό τά παι-
διά μας πού φεύγουν
κι ὕστερα παίρνουμε σβάρνα τό χωράφι
νά γιατρέψουμε τό βλέμμας μας μέ χῶμα.

Ἡ ἀγκαλιά μας εἶναι τόσο μικρή
νά χωρέσει τά παιδιά πού μεγαλώνουν.

III

Οἱ μέρες ματώνουν πάνω στ'ἀλέτρια
μας
ὄπου κι ἂν περάσεις κι ἕνα τᾶμα
κι ἕνα μαῦρο μαντίλι στό κεφάλι τῆς
μᾶνας.
Τό χῶμα εἶναι ζεστό καί τό νερό εἶναι
ὁ χρόνος κυλᾶ / κρύο
σάν τίς καμπάνες πού κηλοῦν τό θάνατο
σ'ἀνακωχή,
οἱ ὀξιές τά πλατάνια καί τά πεῦνα
τόν γύρανε στά φύλλα τους καί τόν κοί-
μισαν
σάν ἀποκαμωμένο παιδί.

Χτινιασμένο ἦταν τό δειλινό,
καθισμένοι στίς χλωμές του ρυτίδες
παραγγείλαμε τόν καφέ μας
-μιά συνήθεια πού μᾶς βαραίνει σά χει-
μῶνας.
Εἶπαμε μιᾶ κουβέντα γιά τήν τρέχουσα
κατάσταση
ρωτήσαμε ὁ ἕνας τόν ἄλλον ἂν ὑπάρχει
καί ποῦ βρίσκεται.

Τότε τοῦ ἴπαν πῶς φαίνεται ἐρωτευμένος,
κεῖνος δέ μίλησε
τά ἴβλεπε ὄλα τόσο θαμπά χωρίς τά μυ-
πικά του γυαλιά,

τέσσερις βαθιοί κιόλας,
κίνησε κι ἔφυγε ἀπότομα
κι ἄφησε πίσω του μιᾶ κατάμαυρη ἀθωότη-
σιωπή. / τα.

Ἐξω τά NEON ἰρίδιζαν στίς οὐλές τῆς
στοᾶς
οἱ ἔμποροι περπάταγαν τό ἐπιχειρηματι-
κό τους δαιμόνιο
κι οἱ τηλεοράσεις παρουσίαζαν νέους τρό-
πους αὐτοκτονίας.

Σιωπή.

Σφίξαμε τήν καρδιά καί χωρίσαμε.
ὁ καθένας κίνησε γιά τή ζωή καί γιά τήν
κάθε μέρα.

Ο ANEMOS

Εὔκολα μᾶς κατάλαβε ὁ ἄνεμος
χωρίς καμιᾶ ἀντίσταση
χωρίς ἕνα κομμάτι ἥλιο πού θά μᾶς ἔδινε
κουράγιο.
μᾶς βρῆκε νά βολοδέρνουμε στίς σιέφεις
χρόνια τώρα τά ἴδια πράγματα,
δέν καταφέραμε παρά
νά συσσωρεύουμε λίπος.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ένεϊ πού αρχίζει ή θάλασσα τελειώνει ένας κάμπος
 ένεϊ πού αρχίζουν τά βουνά τελειώνει ένας κάμπος
 κι ένεϊ πού αρχίζει ό ούρανός αρχίζει ό θανατός μας
 και στό βοριά και στό νοτιά και στή βροχή
 σέ φύλλα πράσινα σέ φύλλα κίτρινα σέ δέντρα χωρίς
 αρχίζει ό θανατός μας. / φύλλα

Η ΧΑΜΕΝΗ ΜΑΓΙΣΣΑ

Χωρίζουμε απότομα
 μια ξαφνική απόφαση
 "πρέπει νά δουλέψεις
 δέ μās σηκώνει έδω"
 κι ένεϊ πού φάχνεις στό δάσος τή χαμέ-
 νη μάγισσα
 κι όταν τή βρίσκεις
 κρυφά άπ' τ'άλλα τά παιδιά
 τή φιλεϊς
 τή Δενίτσα τή χαμένη μάγισσα
 άφήνεις τά χρόνια σου νά γίνουν κρυ-
 σταλλο
 στό τζάμι τής λεωφόρου
 κι άπ' έξω ή Δενίτσα ή χαμένη μάγισσα
 κουνά στό χέρι της τό κλεμμένο φιλί.
 Δέν είχαμε μεγάλους όρίζοντες τά μεση-
 μέρια
 αλλά ή Δενίτσα
 ή χαμένη μάγισσα
 ήξερε νά μελετā τό δάσος στίς παλάμες
 μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Ή μάνα σου είχε τίς ρυτίδες όλης
 τής γής,
 μά τήν κεντητή "Καλημέρα" πού σου δωκε
 σάν έφυγες για νά σπουδάσεις
 αύριο θά τήν πουλήσεις στόν κύριο
 πού ένδιαφέρεται για τή λαϊνή τέχνη.
 Έτσι θ' αγοράσεις και τήν κοινωνιολο-
 γία τίς έξετάσεις σου. / για

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Ποιητή,
 πάνω από τή νύχτα
 ένα φως μακραίνει τή
 σκιά σου,
 μά σάν βραδιάζει
 ή νύχτα άνεβαίνει στά
 μάτια σου.

ΜΠΑΡ ΠΙΑ ΧΑΡΙΤΟΣ

Λιγότεφε γύρω σου ή ζωή.
 Στά χέρια σου ξεμαδάς ένα ένα τά φύλλα
 τών δέντρων
 πού άλλοτε σέ παίρναν στή σκιά τους.
 Όλοένα μεγαλώνεις
 ξεπηδώντας από τίς πρωινές καμινάδες
 κι από τόν παιδικό ύπνο.
 Ανακάλυφες τόν πόνο πού κινā τους πο-
 ταμούς
 τήν άγωνία στους ναούς μέ τίς άγιογρα-
 φίες
 τό θάνατο πίσω από θάμνους και λόφους.
 Μά τό πιο σημαντικό
 είναι
 πού ανακάλυφες
 τή βαθύτερη ούσία σ'ένα δάκρυ.

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

Δέ μās απόμεινε τίποτ'άλλο
 από τό νά τραγουδάμε μαντινάδες του νη-
 σιού μας
 στήν Κερκυραϊκή ταβέρνα.
 "Ίσως οι φωτογραφίες άγαπημένων προσώ-
 στίς μέσα τσέπες του σακκιού. / πων
 μακριά τό νησί μας άνοικοδομείται
 βάσει νέου άρχιτεκτονικού σχεδίου.
 Οι δορυφόροι, φίλε,
 οι δορυφόροι
 σέ λίγο θά 'ναι περισσότεροι από τ'άστρα.

Π Α Τ Ρ Α

I

Οί έπάλλξεις του Κάστρου σέ σημαδεύουν
/ μέ σιωπή
τά παράθυρα κρέμονται στά σπίτια
σάν τούς πνιγμένους πού πιάνονται από
/ τό λαιμό σου.

Τά βράδια στίς πλατείες
οί απόμαχοι
σιγοκουβεντιάζουν για τό θάνατο
λές καί ρίχνουν στόν κληρο τή ζωή μας.
"Οποιοσ γλιτώνει, τρέχει ξωπίσω από τό
/ βραδινό άνεμο
πού τελειώνει στά φύλλα τών δέντρων.

II

Τίς Κυριακές
μιά σθησμένη έγκαρτέρηση τίς ξεμερώνει
στά μπαλιόνια καί στά περβάζια.
Τά παράθυρα όπως άνοίγουν σημαδεύουν
/ τά πρόσωπα
μέ τούς βδομαδιάτικους δρόμους.
"Ολη μέρα στά καφενεία στην 'Αγίου Νι-
κολάου στά Ψηλαλώνια
γυρεύουμε μιά καινούργια καλημέρα
μιά καινούργια είδηση στίς έφημερίδες
κι ή καμπάνα του 'Εσπερινοϋ
σημαίνει τόν άπογευματινό θάνατο
πού μās βρίσκει συντροφιά σέ φιλιικό
/ σαλόκι
νά γέρνουμε στή σιωπή.

Λιάνω στην τελευταία ήλιαχτίδα
άργοςβήνουν οι Κυριακές μέ μέτωπα όλο
/ ρυτίδες.

III

Τήν πρωτομαγιά
μ' ένα κόκκινο γαρύφαλλο
ανάβουμε τό σθησμένο φάρο του μώλου.

Στίς έκλογές
ή ψηφοθηρία τών μεγαφώνων

-έπιστρατευμένα από έπιδόξους βουλευτές-
καί τά μάρς τών έθνικων ένατενίσεων.

Τό Καρναβάλι
ό πίο ψεύτικος θάνατος
μέ μιά μάσκα κλόουν
κι ένα ούρανό από πυροτεχνήματα.

IV

'Ο Νίκος πέθανε διασχίζοντας τήν Κο-
/ ρίνθου
σκιεπτόμενος νά κόψει τό τσιγάρο,
ή "Αννα πέθανε στό κοσμικό πατάρι
μετρώντας τά χρόνια της στόν καθρέφτη.
Στή Διακίδειο
ένας άνάπηρος πέθανε πάνω στά δεκανίκια
σέ μιά διάλεξη για τήν είρήνη. / του
Κανείς πιά δέν ξαφνιαζεται
άν άνοίξει τήν έφημερίδα
στή σελίδα μέ τούς θανάτους
καί δεϊ γραμμένο τ' όνομά του.
Κάθε πρωί μέ μάτια άγρυπνου παιδιοϋ
ή πόλη σημαίνει σιωπητήριο.

V

"Ολα τά σπίτια τής πόλης
γέρασαν χωρίς νά περάσουν τήν έφηβική ή-
/ λιαία.
οί κάιτοι πού 'σαν όρόσημα στην έρημο
στολίζουν τώρα τά παράθυρά μας.

ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

'Αγόρασε από τίς έκπτώσεις ένα πουκάμισο
καρρώ, για ν' άποδείξει τή σχέση του μέ τήν
/ τέχνη,
κι έτρεξε νά τήν συναντήσει
στήν πρώτη στροφή του δρόμου.

'Ακόμα φάχνει καί στό τελευταίο σοκάκι
καί τό καρρώ πουκάμισο έχει φθαρεϊ τόσο,
όσο χρειάζεται ν' αρχίζει μιά καινούργια
/ άναζήτηση.

ΤΑΞΙΔΙ

~~Ξημερώσε με συννέρια
Συννεφελασμένη καρδιά και βρέχει~~
στά χρόνια σου.

Κάποτε έρχόταν έκεινη
κι έβαζε λίγη τάξη στην ποίηση
κι όταν έφευγε έμενε η καρδιά τής ή-
μέρας
στό δωμάτιό σου.

Χωρίς άποσκευές τό ταξίδι είναι κου-
ραστικό,
τά δέντρα και τά βουνά πού ~~θα~~ συναν-
τάς μπροστά σου
γίνονται ξύλα και πέτρες μονάχα.

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

΄Αφήνουμε πίσω μας τό φεγγάρι
μπροστά ή θάλασσα άτέλειωτη.
Στήν πρώτη θέση παίζουν πόιερ
ό έπαρχιώτης έμπορας τής τουριστικής
λογάριαζε σέ αριθμούς τή διαμονή του
στην Άθήνα
στό κατάστρωμα άκούγεται ένα κλάμα
μωρού
Ύστερα ένα άκορντεόν παίζει άνατολί-
τικα
Ύστερα τραγούδια και παλαμάκια
κι Ύστερα σιωπή
κι ένα γέλιο ξαφνικό.

Γύρω τό Αίγαίο γυρεύει λίγο ήρεμο
κύμα.
Τό νά γνωρίζει τό θάνατο κάθε μέρα
δέν είναι και λίγη δουλειά.

ΔΥΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ

I

Σ' όλη του τή ζωή πάσχιζε για ν'άμπει
στόν παράδεισο
έστω κι άπ'τήν πόρτα τής ύπηρεσίας.
-πουλί καλό μικρό πουλί
άμα τόν βρεΐς τραγούδησέ τον.

II

Θεέ μου αυτό τό παιδί σέ πίστευε
μιά μέρα είχε ζωγραφίσει ένα έλάφι.

Ο ΓΕΡΟ ΛΥΡΑΡΗΣ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Τό καλοκαίρι άφησε σκόνη στό δωμάτιό
Μεγάλωσαν οί πέτρες στ' Άκρωτήρι / σου
και τά τραγούδια σου γύρισαν στή χλόη
του βουνού.

Τή γλάστρα μέ τό βασιλικό στό παραθύρι
χάριζε τον στίς κοπέλλες / σου.
κι Ύστερα στό βενετσιάνικο λιμάνι
τραγούδα τελευταία φορά
τά κύματα πού έρχονται
τή θάλασσα πού φεύγει

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

΄Ο καιρός ήταν όπως και τίς προηγού-
μενες μέρες
ό ήλιος ζεστός και τ'άπόγευμα ζεστό,
κρατούσες στά χέρια σου ένα βιβλίο
και πέρασες άπό τ'άπόγευμα
πως τό φως σέ σιοτεινό κελλί.
Δέ συγκράτησα τά μάτια σου
τώρα σέ σκέφτομαι μέ καστανά.

Η ΠΟΙΗΣΗ

΄Η ποίηση
μ'άνασχηωμένο τό γιακά του παλτου της
άπ'τό κρύο
τριγυρνούσε άπό γειτονιά σέ γειτονιά
νά βολέψει τά δέντρα της.

μά λίγο πιο κάτω
λίγο πιο κάτω άπό τό σπίτι μου σ'ένα
τράβηξε μαχαίρι / στενό
και μαχαιρώθηκε
για τή μελαχρινή καρδιά ενός κοριτσό-
πουλου.

Βασίλης Λαδάς

Λοιπόν θά σᾶς πῶ μιὰ ἱστορία καί θέλω νά μέ πιστέψετε γιατί εἶναι πέρα γιά πέρα μιὰ ἀλήθινή ἱστορία. Κι ἂν εἴστε καλοί, πρέπει νά μέ πιστέψετε, γιατί θά μοῦ κάνει καλό. Μά κι ἂν δέ μέ πιστέψετε, τί μέ νοιάζει; Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἔγιναν ὅλα ὅλα, ἕνα πρός ἕνα. Καί τῆς ἕκτα τόσο καλό... ἄ γιατί, Θεέ μου, νά τῆς κάνω τόσο καλό... Δέν τῆς εἶπα οὔτε ὅτι τήν ἀγαποῦσα. Ἐνα ὀλόκληρο ἀπόγευμα εἴμαστε μαζί καί δέν τῆς εἶπα οὔτε ὅτι τήν ἀγαποῦσα. Καί τό εἶδα ὅτι πόγεσαν τόσο πολύ τά μάτια της. Ὅχι, μέ νοιάζει, μέ νοιάζει πολύ νά μέ πιστέψετε. Ἀλλωστε δέ νομίζω ὅτι θά σᾶς κάνει πολύ κόπο οὔτε ὅτι θά σᾶς πάρει πολλή ὥρα γιά νά τό κάνετε αὐτό.

Ἔιχε ῥθεῖ τήν ἄλλη μέρα ὅπως πάντα. Καί γώ, ὅταν τήν εἶδα νά ἔρχεται ἀπό μακριά, ἔτρεξα νά τήν ἀνταμώσω. Ἡμουνά χαρούμενος γιατί ὅλα ἦσαν ὠραῖα. Κι ὁμως ὁ πόνος ἄχνιζε γύρο της, τόσο πού κόντευα νά τή χάσω ἀπό τά μάτια μου. Ἦρθε κοντά μου. Τά χέρια της ἦσαν στό χρῶμα τοῦ μπρούντζου καί τά μαλλιά της εἶχαν ἀρκετό σκοῦρο καφέ. Δέν εἶχε σχεδόν διόλου μάγουλα κι οἱ λακοῦβες ἄρχιζαν κἄτω ἀπό τά μάτια της· κείνα τά ναστανά καί ἤρεμα μάτια. Δέ μπορῶ νά πῶ ὅτι ἦσαν ὠραῖα, εἶχαν μικρές, πολύ μικρές βλεφαρίδες, ἀλλά ἀντίθετα ἦταν μεγάλα, πολύ μεγάλα ὅσο καί τό σῶμα της. Τί τά θέλετε ὁμως, ἦταν ἡ ἀγαπούλα μου. Καί μοῦ ἔπε πολύ ἀπλά, ὅτι ποτέ δέν τῆς ἔδωσα τίποτα, οὔτε κἂν τῆς εἶπα ὅτι τήν ἀγαποῦσα· καί ὅτι χθές εἶμουν ἀκόμη χειρότερος καθώς γελοῦσα ὅλη τήν ὥρα, χωρίς νά τῆς πῶ ἔστω κάτι· καί μέ χαιρέτησε κι ἔφυγε. Καί τότε αἰσθάνθηκα ὅ,τι θά αἰσθανόταν

ὁ καθένας στή θέση μου. Ὅπως καί νά σᾶς τό πῶ, σεῖς θά τό σκεφθεῖτε καλύτερα ἀπό μένα. Ἄλλοι λένε πώς εἶναι σά νά σπάει κάτι μέσα σου ἢ σά νά γυρίζουν ὅλα γύρο σου, τά σπίτια ν' ἀλλάζουν χρώματα, κι οἱ γριές τίς θέσεις τους στά παράθυρα, ἔ κι ὅτι ἀκόμα πονοῦν καί τσοῦζουν τά μάτια σου καί τό φῶς σβήνει ἀπό μπροστά σου, ὅπως σβήνει καί γιά τό μεθυσμένο ὅταν τύχει νά χαϊδεύει καμιά κολώνα. Ἀφήστε πού μοῦ ἔχουν πεῖ ὅτι καμιά φορά σέ πιάνει καί τό παράπονο καί κλαῖς μπροστά σέ ὅλους ὀλοφάνερα σάν τούς γέρους πού δέν ἔχουν ντροπή. Ὅμως τί τά θέλτε, ἐγώ λέω ὅτι αἰσθάνεσαι ὅπως αἰσθάνεται ἕνας χωριάτης πού χάνει τή γουρουνίτσα του ἢ ὅπως κάποιος πού χάνει τήν ἀγαπημένη του.

Ἐ λοιπόν, τί εἶχα τώρα ἄλλο νά κάνω ἀπό τό νά γυρίσω σπίτι μου. Καί δέν ἤξερα στό γυρισμό τί νά τραγουδήσω. Ποῦ νά τά βρεῖς τέτοια ὥρα τά τραγούδια. Βλέπεις, μερικέσ φορές, ὅταν θέλουν, σοῦ κἄθονται στό λαιμό καί δέ βγαίνουν μέ τίποτα. Ἀχ, τόσα ὁμορφα ὁρομᾶκια καί θά ἔχα τώρα πάλι νά τά παίρνω μόνος μου. Λές καί δέν ἔκανα τίποτα ἄλλο στή ζωή μου. Ὅμως τί τά θέλεις, μ' ὅποιο δάσκαλο θά κἄτσεις τέτοια γράμματα θά μάθεις. Ἐ, πού νά ξέρω κι ἐγώ ἂν εἶχα τό διάολο μέσα μου.

Ἦρθα σπίτι καί κἄθισα νά φάω. Θά μοῦ πεῖτε, μά εἶχα πείνα; Γιά νά πεινοῦσα, δέν πενοῦσα, ἀλλά καί νά μείνω νησιτικός δέμ πήγαινε. Ἐπαιξα λιγάκι μέ τό πηροῦνι, λιγάκι μέ τό κουτάλι, ἔβαλε τίς φωνές ὁ πατέρας μου κι ἀναγκάστηκα νά φάω. Κοίταξα τό ποτήρι μου, γυαλί ἦταν γυάλιζε, τί θέλατε νά μοῦ κἄνει. Σάν ἀποφάγαμε, πῆγα νά πλύνω τά δόντια μου κι εἶδα μ' ἔκληξη στόν κα-

θρέφτη ότι τά μάτια μου εΐτανε κόνινα. Καί σιέθηνα νά ξεσπάσω στά δόντια μου τρίβοντάς τα δυνατά. Άλλά ὅπως πάντα δέν κατόρθωσα νά πάρω μιá ἠρωϊκή ἀπόφαση καί τ' ἄφηνα νά φύγει. Ἐπεσα στό κρεβάτι καί σιέφθηνα ὅτι τώρα κάθε πρωί θά ἔχα ὅπως λένε νά σκίζω τό μαῦρο πέπλο ἀπό τή νύχτα καί κάθε βράδυ νά κλεινω τά ματάκια μου γιά νά δῶ χίλια δυό ὄνειρα. καί μά τό Θεό, πέστε μου τώρα ὅτι δέ μέ πιστεύετε κι ὅτι ὄλ' αὐτά πού σᾶς λέω εἶναι ὄνειρα, πού τά ἴδα ποιός ξέρει πότε. Ὁμως ἀπατάσθε ἂν σιέφτεστε ἔτσι. Μά γιά σταθεῖτε, μπορεῖ ὄλ' αὐτά στήν ἀρχή νά φαίνονται κουραφέξαλα, μά σάν σᾶς τά πῶ ὅλα, τί θά κάνετε, θά μέ πιστέψετε.

Γιατί τήν προηγούμενη μέρα εἶχε ἔρθει μ' ἓνα γέλιο στό στόμα της καί μοῦ ἔχε πεῖ ὅτι ὅλα γύρο της ἦσαν νεραῖδοπαρμένα. καί τό ἔπε μέ τέτοιο τρόπο πού μοῦ γέννησε ἀκράτητα γέλια. καί συνέχισε. καί συνέχισε νά μοῦ ψιθυρίζει γιά τό πόσο ἀστεῖα ἦταν αὐτή ἡ λέξη. Μά γιά πέστε μου σᾶς παρακαλῶ, πέστε μου, πέστε μου, πέστε μου. Τί θέλατε νά κάνω; Κοιτάτε πῶς ἦρθαν τά πράγματα. Δοιπόν νά μή γελάσω; Μά, γιά τό Θεό, ὅταν ἔχεις κάποιον τόσο ἀγαπητό πού σοῦ γελάει, τί ἄλλο ἔχεις νά κάνεις; Ἄσε πού σέ μιá τέτοια κατάσταση ὁ κόσμος εἶναι ὠραῖος. μέχρι τόν οὐρανό, καλός ὁ δρόμος πού στρίβει γιά τήν πλατεῖα, τά σπίτια πού τοῦς κρέμονται τά μπαλκόνια, τά πεζοδρόμια μέ τίς πλάκες πού πιτσιλίζουν ὅταν βρέχει, τά δέντρα πού βαριανασάινου, τά πουλιά πού στρίβουν γιά τ' ἄστρα. Οἱ ἀνταναικλάσεις ἀπό τά μάτια της ἔφθαναν στά δικιά μου καί οἱ εἰκόνες πού ἔβλεπε εἶσαντε εἰκόνες μου, γιὰτί τά μάτια της ἦταν μάτια μου καί τά δι-

νά μου δικιά της. Ἐπιασε τά σίδερα, τά ἐργοστάσια, τά αυτοκίνητα, τίς γλάστρες, τά παράθυρα, τά πουλιά, τά σύννεφα καί τ' ἄλλαξε, γιὰτί τά χέρια της ἦσαν χέρια μου καί τά δικιά μου δικιά της. Τά μάλλιά μας ξέβαφαν κάτω ἀπό τή βροχή καί παίρναν τό ἴδιο χρῶμα, γιὰτί ὄλο τό σῶμα της ἦταν σῶμα μου καί τό δικό μου δικό της. καί πρίν κοιτάξω τά ἴκανε ὄλα ἄσπρα γύρο της, ἄσπρα ὅσο οἱ τοῖχοι στά νοσοκομεῖα, γιὰτί ἦταν τό γεγονός τῆς ἀλήθειας, ἐπειδή τῆς εἶχα χαρίσει τήν ψυχή μου. Χά, βλέπω μέ πιστεύετε. Ἐ, εἶμουν σίγουρος γι' αὐτό. Ποιός μπορεῖ ν' ἀντισταθεῖ στήν ἀλήθεια; Ὁμως ἐγώ θά σᾶς τά διηγηθῶ ὄλα, ἓνα πρὸς ἓνα ὅπως ἔγιναν γιά νά σᾶς συντρίψω.

Εἶχε ἔρθει μ' ἓνα γέλιο στό στόμα της καί μοῦ ἔχε πεῖ ὅτι ὄλα γύρο της εἶναι νεραῖδοπαρμένα. καί τό ἔπε μέ τέτοιο τρόπο, πού μοῦ γέννησε ἀκράτητα γέλια. καί συνέχισε νά μοῦ ψιθυρίζει γιά τό πόσο ἀστεῖα ἦταν αὐτή ἡ λέξη. καί γελούσαμε ὦρα πολλή. Τί ἄλλο νά κίναμε; καί μετά ἦρθα σπίτι μου καί κλείστηνα στό δωμάτιό μου. καί σιέφθηνα ὅτι δέν τῆς εἶπα οὔτε ὅτι τήν ἀγαποῦσα. Ἐνα ὀλόκληρο ἀπόγευμα εἶμαστε μαζί καί δέν τῆς εἶπα οὔτε ὅτι τήν ἀγαποῦσα. καί εἶπα ὅτι εἶμουν ἠλίθιος, ἠλίθιος, ἠλίθιος. Ὁμως γιά σταθεῖτε, ὄλ' αὐτά τά γέλια δέν ἦταν ἔρωτας; Ἐ, παράξενα αὐτά τά χρόνια, τί νά μοῦ ἐξηγεῖστε. Σιέφθηνα ὅτι τήν ἄλλη μέρα θά ἴρχόταν ὅπως πάντα. καί γώ, ὅταν θά τήν ἔβλεπα νά ἔρχεται ἀπό μακριά, θά ἔτρεχα νά τήν ἀνταμῶσω. θά εἶμουνα χαρούμενος γιὰτί ὄλα θά ἦσαν ὠραῖα. Κι ὅμως ὁ πόνος θ' ἄχνιζε γύρο της τόσο πού θά κόντευα νά τή χάσω. θά ἴρχόταν κοντά μου. Τά χέρια της θά ἴσαν στό χρῶμα τοῦ μπρούτζου... δέ θά εἶχε σχεδόν διόλου μάγου -

-συν. στή σελ. 19

Νίκος Σταμάτης
ΒΡΑΔΥ ΝΩΡΙΣ

Τό βράδυ στήν ώρα σου γιά φαγητό
νά κλείσεις καλά τό σιοτάδι άπ'έξω
καί νά θυμώσεις μέ τόν καιρό.

*Αν σέ πειράζει τό πρόσωπό σου
θάναί καλύτερα
νά σπάσεις όλους τούς καθρέφτες.
Είναί σωστό νά μετριοϋνται οί μέρες
μέ τόν ύπνο.

*Αν θές νά τά καταφέρεις μέ τό γιατρό
νά πεῖς πώς είσαι καλά.

Ή πόνοσ έρχεται σάν φύγεισ άπ'τό ί-
ατρείο
κι ή άπρόσεχτη λέξη πού φέρνει τό φό-
βο μετά.

φαίνεται πώς παίζει όμορφα τόν έαυτό
του
ό ρόλοσ είναι εύκολοσ καί μικρόσ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΤΙΓΜΗ

*Ελα, άσ δοϋμε γιατί είμαστε δυστυ-
χισμένοι
άσ δοϋμε άν ξεκουράστηκαν τή νύχτα
τά σώματά μας
άν ξεδιφάσαμε μέ τό νερό
πού ή άρρωστη γεύση μας θέλει συνέ-
χεια νά πίνει,
μια ήδονή μεταχειρισμένη.
Είναί άνάγκη. Σοϋ λέω είναι άνάγκη.

Δέ μπορώ.

*Όλη νύχτα ύπνοσ μέ βασανίζει ή μέρα
χωμένος μέσ στό μεγάλο φέρετρο.

*Ελα νά καταλάβουμε πώς κρατάμε
τό μυστικό πού μάσ βαραίνει,
πώς έτυχε ό πόνοσ νά γίνει δικόσ μας.

ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΧΤΩΒΡΗ

Τόν 'Ιούλιο
όταν ό άνεμοσ άγγίζει μόλισ τούς πόλοσ
τά ταξίδια γίνονται εύκολα στή στεριά
άκόμη κι άν οί πεδιάδεσ σέ σταματάνε
πού καί πού

νά τίς κοιτάζεισ,θά περάσει.

Τόν 'Οχτώβρη
ή βροχή πέφτει μ'έναν άσύννεφο ούρανό
καί τό νερό άθόρυβα κυλάει.
όταν οί πόρτεσ δέν άνοίγουν,σέ λιγάει
τό κλειδί,
έρχεται μια στιγμή πού δέ μπορεῖσ τώρα
τό μαθαίνω.
Δέ λέω ποιόσ έχει δίκιο,λέω ποιόσ έχει
λιγότερο άδικο.

Τόν 'Ιούλιο
κϋλησε μια μέρα πού δέν έγραφε τό ήμε-
ρολόγιο
πώς μιλάσ,πώς κινεῖσαι,πώς γελάσ τρέχοντασ
κάθε στιγμή σ'άγγίζω,κάθε στιγμή μέ πονάει.
Ή λύπη κρατάει τό μυστικό της
κι ήταν άνάγκη ό πόθοσ νά μιλήσει παιδικά
νά τόν θυμόμαστε.

Τόν 'Οχτώβρη
πού νά κρυφτοϋν οί παλιέσ μέρεσ
τά χοντρά σώματα πού άργοκινοϋνται
τά τέσσερα βουνά πού σέ ζώνουν,
ή μνήμη δέ σέ λυπάται
τόν 'Ιούλιο καί τόν 'Οχτώβρη ό χρόνοσ
σέ σταματάει.

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ

*Ασ περιμένεισ
άλλιώς ή μόνη χαρά τής άναμονής
θά χαθεῖ.

Κεῖνοι πού μένουσ ζωντανοί σέ συντηροϋν
κεῖνοι πιάνουν τήν εύτυχία στά τυφλά.

*Ό,τι πετᾶσ στή θάλασσα,τό φέρνει πίσω
/τό κύμα
κι άφοϋ δουλέψει πάνω στό πτώμα του κα-
/λά ό χρόνοσ
παίρνει τή θέση πού ύποπτευόμαστε.

*Ασ περιμένεισ.

Σ Τ Α Σ Ι Μ Α

I

μιά στιγμή στέκεσαι

Λέμε, ξέρεις νά πεθαίνεις καί νά ζεῖς.

Μά ποῦ ξόδεψα τήν καρδιά μου, ποῦ ἔμει-
ναν τά χέρια

ποῦ κοίταξαν τά μάτια.

Νά πῶ πῶς φαίνεται παράξενο

νά πῶ πῶς εἶναι παράλογο.

Κι ὅμως τά σπίτια γυμνά, σώματα νά

σπρώχνονται

καί νά πηγαίνεις πρὸς τά κάτω ἄλλοι

ταξίδι μεγάλο δέκα μέτρα.

2

κοιτάζεις καί θυμᾶσαι

Ἦταν μεσημέρι, κι ὁ ἥλιος χανόταν

μέσ στό φῶς του

κι ὁ οὐρανός γινόταν ἄσπρος

τό φῶς πέφτει ἀπ' τούς φωταγωγούς,

κι ἡ ἀνάσα μας φαίνεται στόν κρῦο ἄ-

έρα·

ἀπότομα φαίνεται ἡ ἀνάσα μας

ὅταν ὁ ἄνεμος εἶναι κρῦος

ὅταν ἡ δυστυχία δείχνει παγωμένα σώ-

ματα.

3

Κάθε νύχτα ἀκοῦς

νά μαζεῦουν τά πράγματά τους

καί νά φεύγουν γι' ἄλλοῦ.

Σκέφτομαι κείνους πού δέν τραγούδησαν

κι ἡ ἐλπίδα ἦταν τό δόλωμα

πού τους ἔφερε τό θάνατο,

τά σπίτια τους πού δέν ἔφτιαξαν

τῆ μνήμη τους μέ τίς ἴδιες μέρες.

Μόνο τά χέρια τους χάιδεψαν τό σῶμα

τους

ἀληθινά.

Σέφτομαι κείνους πού δέν τραγούδησαν.

4

Τό ταξίδι μας πέρασέ τόν πόνο του

ἔμεινε στήν καρδιά μας

τά χέρια μου ἔσπρωξαν τόν ἄνεμο

σιληρά

τά δάχτυλά μου ἔσυραν τό δέρμα στή σάρ-

κα μου

ἀργά τά δάχτυλά μου

ἔδεσαν μέ φλέβες τό κορμί μου.

5

Ζύγωσαν τά χέρια μου κοντά σου

δίχως νά σ' ἀγγίξουν

πέρασαν πάνω ἀπ' τό κορμί σου

τά μάτια μου κοίταξαν τήν καρδιά σου

κι εἶδα στά χεῖλη σου τό φόβο μου.

Νύχτα μέ φεγγάρι κοντά στό ρέμα

δέ θυμᾶμαι ποιά πουλιά τραγουδοῦσαν.

Πέ μου ποιό τραγούδι, ποιό τραγούδι σέ

λυπήθηκε

ποιός ἀγέρας κινήθηκε νά σέ χαϊδέψει

ποιά πρόσωπα χαμογέλασαν μόλις σ' εἶ-

δαν

τά τραγούδια πού δέν εἶπα μέ βαραίνουν

νοιώθω τά πρόσωπά τους πίσω μου

τά γυμνά πόδια τους στό ξύλινο πάταμα.

Νίκος Σταμάτης

Κύριλλος Ἡλιάδης
ΒΡΑΔΥ

Πελαγωμένα τὰ ὄνειρατα
πέρα στό ἄησιο φίλημα τοῦ ὀρίζοντα,
σπίτια δεμένα σφιχτά
στούς στενόστομους δρόμους
πόσο κρύο κι ἀπόφε τό λιθόστρωτο
πόσο χαίρονται οἱ ἀσφῶδελοι
τὰ ὄνειρατα πελαγωμένα
καί κείνο τό κλάμα τῆς κουρούνας
πόση ἀρμύρα.
Μά σάν τάχα ποιά ὀδύνη νά φέρνουν
οἱ γλάροι
στ' ἀγορίστια ὄνειρατα
τώρα πού γυρίζοι κρόταφοι τοῦ Καστέλ-
λου
γιά γοητεία ἔχουν τή θλίψη μου.
Ἐκείνη ἡ ἀρχαία κατάρρα
κι ἀπόφε πλανιέται
στοῦ Καστέλλου τούς δρόμους,
μουγγά σέρνει τόν ἴσιο της
νάτω ἀπ' τοῦ φεγγαριοῦ τό δανεισμένο
κι ἀντάμα / φῶς,
μέ τ' ἀγορίστια ὄνειρατα
ἀκολουθοῦν
τό δεμένο πεπρωμένο τους.

Γ. Ἀθανασόπουλος

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Σάν τή ζωή μας πού ξετυλίγεται πᾶ-
/νω στό χρόνο
ἔτσι λυνόταν καί κυλοῦσε ὁ πόθος μου
πάνω στό κορμί σου, ἀγαπημένη
μέ τήν ἴδια ἀπόγνωση.
Τώρα κουράστηκα νά σέ ποθῶ καί νά μή
/ σ' ἔχω.

Τάνης Γιάνκος
ΣΤΡΟΦΕΣ

I	II
Δέν ὑπάρχει νερό κι ἀκούω τή μάνα μου νά πλένει...	Μιά σπηλιά βουερή μέ νερά δίχως πόρο...
III	IV
Πόσο μακρύ τό κέθε σου χέρι, τί λαγαράδα στή ζεστή σάρκα σου. Τόσα μυστιὰ στήν καλή σου τήν / κίνηση.	Ἐλόγουμη στόν ναταρράκιτη κόρη τί νερά καί τί γέλια. Ἢταν στάξει τό ἔλατο θά φτιαχτεῖ κι ἄλλη / πλάση.
V	VI
Ἦ, τί δροσιά πού στά- ἦλιε, τό φῶς σου / ζει, τό σούρουπο σάν κοι- οἱ πεταλοῦδες...	Τό πρωί στήν αὐλή μέ τ' ἀγιο- ἔνα νήπιο γελαῖ/κλημα καί σαλεύει τά χέρια λές καί πλέκει / του τίς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΕΝΟΣ ΕΩΤΑΡΗ

Ἐγέλασα στή λαγαριά
ὁ γενναῖος τρελός-
ἔλα, ἐσύ,
πού καρτεράω νά 'ρθεῖς
μέσ' ἀπό τό δρυμό
φέρνοντας ὅλα τά καλά τοῦ ἀπάτητου
ὅλα τά γιατρινὰ τῶν δέντρων
πού περιμένουν τήν ἀνοιξη
νά μᾶς μιλήσουν,
τήν ἀνοιξη σάν
κοπάσει ὁ χεῖμαρος
καί στά νερά του
γαργαρίζει ἡ αὔρα.
Μή 'ρθεῖς μ' ὄνειρα,
τά 'χω πλασμένα,
γιά μέ νά 'ρθεῖς.
Κι ἕνα πλατανόφυλλο ρυακιοῦ
θά μᾶς χωρέσει.

-συν. άπ' τή σελ. 15

λα...Κεϊνα τά ήρεμα, τά καστανά μάτια...
Και θά μοϋ 'λεγε πολύ άπλά, ότι ποτέ δέν
τής έδωσα τίποτα, οϋτε καν τής ειπα ότι
τήν άγαποϋσα κι ότι σήμερα ειμουν άκό-
μη χειρότερος καθώς γελοϋσα όλη τήν ώ-
ρα, χωρίς νά τής πω έστω κάτι· και θά μέ
χαιρετοϋσε και θά 'φευγε. Θά 'φευγε ά-
πλά άπλά για πάντα. Και τότε, έτσι τελεί-
ως ξαφνικά, χωρίς καμιά αίτία, άποφάσιζα
νά μήν τήν ξαναδω. Πήγα στην τραπεζαρία

Νίκος Κολόμβος

ΠΩΣ ΝΑ ΣΤΟ ΠΩ

Θέλω, πώς νά στο πω, τή λησμονιά
στό κάθε τί πού γέρνει στην ψυχή
και τής θυμίζει τά πανέρια
μέ τά κεράσια πού κουβαλούσαμε.
Πώς νά στο πω, κι αν νοσταλγώ
τήν πρώτη βροχή, κάθε Σεπτέμβρη,
τήν πρώτη στάλα στο σκαλί,
τήν πρώτη μου τή θλίψη, θέλω
νά πω "έξέχασα", νά πω "λησμόνησα".
Πώς νά στο πω, έλάτρεψα τό φως
γυρεύοντας νά βρω λιβάδια πρόσχαρά,
κι έλεγα ύμνους άπ' τοϋ σχολειοϋ
τίς όμορφες ένεϊνες ώρες...
Κι όταν ένύχτωνε, πώς νά στο πω,
άστροφεγγιές στο μάγο στερέωμα
και μέσ στα πόδια μας χαρές· μέσα
στις λίμνες ακουγα τί συμφωνίες.
Βατράχια, γρύλλοι, νυχτολούλουδα
πού πλέκανε μικρές φωλιές
για κάθε άηδόνη, για κάθε σιέψη.
Κι αν πω "λησμόνησα", τό ξέρω,
πώς νά στο πω, θά λυπηθω.
Τί, τάχατες, νά 'ταν αυτό πού γέμιζε
κάθε στιγμή μας τότε;
Τί μās μεγάλωνε τήν προσμονή;
Προσμέναμε νά σιάσουν τά μπουμπούκια
στις μυγδαλιές· μέσα στα βάτα

και κάθισα νά φάω. Θά μοϋ πεϊτε, ειχα, μά
ειχα πείνα; Για νά πεινοϋσα, δέν πεινοϋ-
σα, αλλά και νά μείνω νηστικός δέν πή-
γαινε. "Επαιξα λιγάκι μέ τό πηρούνη, λι-
γάκι μέ τό κουτάλι, έβαλε τίς φωνές ό
πατέρας μου κι άναγιάστηκα νά φάω. Κοί-
ταξα τό ποτήρι μου, γυαλί ήταν πού γυά-
λιζε, τί θέλατε νά μοϋ κάνει;...

Νίκος Ζωγράφος

οιζονταν ή σάρκα μας στη ζήτηση
κάποιου στυφοϋ βατόμουρου.
Πώς νά στο πω, τό νοιώθω,
πώς δέν πρέπει νά θυμάμαι.
Πώς νά στο πω· σ' άγάπησα
μέσ στις δάσπρες μαργαρίτες,
μέσα σ' άπόβραδο τής Κυριακής,
μέσα όλόισα στην καρδιά μου.
Πώς νά στο πω,
σβήσαν τά όνειρα τοϋ χτές·
κουρνιαξάν οί γιορτές.
Σιωπή... Τί νά σοϋ πω.

ΠΑΤΡΑ

Στη γαλατένια πάχνη τής γνώριμης αύγής
πού όρθώνονται τά χτήρια, κι έμεϊς
πού περπατάμε άπ' τήν αρχή μέχρι τό βράδυ,
σιγή, σάμπως ρημάδι.
Στόν "πολυκάραβο" τόν κάβο
άγέρ,· κύμα κι άνάσα παύω
μήν τύχει κι έρθουν τ' άρμενα πάλι,
μήν τύχει κι είναι έμποροι λάλοι,
νά ξαναπλάσουν τήν Πατρινέλλα.
Τίποτε. Μόνο σέ μιά ταμπέλα
βλέπεις ψευτιά, γράμματα πλάνα:
'Εδó τό Κέντρον COPACABANA.

ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΕΣ

Είναι φορές
πού λαχταράς νά σβήσουν
οί φωνές.
Και κλείνεις
μέ τά μάνταλα
τίς πόρτες
πού τίς φέρνουν.
Μά όταν μείνεις
μοναχός σου
κλαϊς.

Στο ~~Σα~~ φηγο μας Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
Θοδωρο Μιτζα
με ζήσαν
να εωσιμότη

Διευθύνεται
από έπιτροπή
οοοοοο
Συνεργασίες:
Πάτρα: Βασ. Τζάννης
Σουλίου 9

Π Α Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Η

Βγαίνει από νέους στην Πάτρα

Αριθ. φύλλου Ι Δρχ.
Φλεβάρης 1967 4
οοοοοο
Συνεργασίες:
Αθήνα: Νι. Σταμάτης
Εύρυιόμης 34, Ζωγράφου

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ	σελ. 3
ΤΟ ΠΕΘΥΜΙΟ (Δημοτικό)	" 3
T.S. ELLIOT: MARINA	" 4
ΝΕΓΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	" 5
ΜΟΝΤΙΑΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ	" 6
ΕΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ	" 7
Η.Ε. ΄Ιατρίδου: ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΗΟΛΑΣ	" 8
ΤΟΥ ΣΤΡΙΦΤΟΜΗΟΛΑ (Δημοτικό)	" 8
ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΔΑΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (΄Αποδημία, Στο πατάρι του Ζαχαρία, ΄Ο άνεμος, Δημοτικό, ΄Η χαμένη μάγισσα, Κοινωνιολογία, ΄Ο ποιητής, Μπάρμπα Χαρίτος, Κερκυραϊκή ταβέρνα, Πάτρα, Τό πουιάμισο, Ταξίδι, Ταξίδι στο Αίγαίο, Δυσ έπικήδειοι, ΄Ανάμνηση, ΄Η ποίηση.	σελ. 10-13
ΝΙΚΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ: ΧΩΡΙΣΜΟΣ (Διήγημα)	σελ. 14
ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Βράδυ νωρίς, Τόν ΄Ιούλιο και τόν ΄Οκτώβρη, Στάσιμα).	σελ. 16, 17
ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ: ΒΡΑΔΥ (Ποίημα)	σελ. 18
Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: ΧΩΡΙΣΜΟΣ (Ποίημα)	" 18
ΤΑΚΗΣ ΓΙΑΚΟΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Στροφές, Τραγούδι ενός ξωτάρη)	" 18
ΝΙΚΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ: ΠΟΙΗΜΑΤΑ (Πώς νά στο πω, Πάτρα, Είναι φορές)	" 19
ΕΞΟΦΥΛΛΟ: ΧΑΡΗΣ ΒΕΛΛΩΡΑΣ	

ΔΩΡΕΑ
ΜΙΝΤΖΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Κ.

